

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **A. Z.,** zastoupené Mgr. Lilianou Křístkovou, advokátkou se sídlem nám. I. P. Pavlova 3, Praha 2, proti žalovanému: **Celní ředitelství Praha,** se sídlem Washingtonova 7, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2007, čj. 20384/06-1701-21/4, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 3. 2010, čj. 9 Ca 424/2007 - 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**
II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 15. 10. 2007, čj. 20384/06-1701-21/4, změnil rozhodnutí Celního úřadu Ruzyně – letiště Praha ze dne 11. 6. 2003, čj. TR 0549/A/03/1941/TRS, kterým byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 1 420 000 Kč pro porušení povinnosti podle § 5 odst. 1 zákona č. 61/1996 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a o změně a doplnění souvisejících zákonů (dále jen „zákon č. 61/1996 Sb.“), tak, že uloženou pokutu snížil na částku 650 000 Kč.

II.

Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který ji rozsudkem ze dne 30. 3. 2010, čj. 9 Ca 424/2007 - 33, zamítl.

Městský soud nepřisvědčil námitkám, že je uložená pokuta nepřiměřená, likvidační a vybočuje z hranic stanovených § 12a odst. 1 zákona č. 61/1996 Sb. Žalobkyně tvrdila, že žalovaný měl zohlednit, že prokázala původ peněz, je zcela nemajetná, nevlastní movité

a nemovité věci, nepobírá žádný důchod, žije z příjmů, které jí poskytuje pouze dcera a věřitelé požadují, aby vrátila peníze půjčené na operaci matky.

Soud vyšel ze zjištění, že do protokolu ze dne 11. 6. 2003 ve věci nesplnění oznamovací povinnosti, sepsaného Celním úřadem Ruzyně – letiště Praha, žalobkyně mj. uvedla, že peníze měla v kabelce a v kapse kalhot, nejsou to její peníze, ale patří známému, který jí požádal, aby je předala jeho matce. V odvolání ze dne 18. 6. 2003 žalobkyně mj. uvedla, že převážené peníze jsou penězi, které si zčásti půjčila, zčásti se jedná o celoživotní úspory, které jsou určeny pro léčbu její těžce nemocné matky. V podání ze dne 15. 3. 2007, čj. 21191/010/6008/12.3.07/1436, Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) uvedla, že žalobkyně je přihlášena jako společník a jednatel organizace Long Jing s. r. o. a není poživatelem důchodu vypláceného ČSSZ. Dle Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Praha, Oddělení cizinecké policie Praha ze dne 4. 4. 2007, čj. SCPP-2129/PH-XIII-C-2007, žalobkyně měla povolen od 7. 12. 1998 do 27. 3. 2007 dlouhodobý pobyt za účelem pracovním - zaměstnání – jako společnice Long Jing s. r. o. Od 28. 3. 2007 bylo žalobkyni uděleno povolení k trvalému pobytu a bylo jí přiznáno postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta na území České republiky. Do protokolu ze dne 24. 7. 2007, čj. 20384/06-1701/21, žalobkyně uvedla k otázce o majetkových poměrech, že nevlastní žádné movité a nemovité věci. Je v důchodu, nemá příjmy, kromě toho, co jí dává dcera. V Číně nemá žádný důchod, továrna ve které pracovala, byla zavřena a jako kompenzace jí byla vyplacena jednorázová částka. Poté odjela za dcerou do České republiky. V průběhu roku pobývá polovinu roku v Číně, polovinu v České republice.

Z nálezu Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2004, sp. zn. I. ÚS 416/04, městský soud dovodil, že při určení výše pokuty podle § 12a odst. 4 zákona č. 61/1996 Sb. je třeba přihlížet vedle kritérií uvedených v citovaném ustanovení i k osobním a majetkovým poměrům toho, komu se pokuta ukládá. Pokuta musí být proporcionální a neměla by mít ve vztahu ke konkrétnímu jednotlivci likvidační charakter. Dále je podle Ústavního soudu třeba vzít při stanovení výše pokuty za porušení oznamovací povinnosti v úvahu, že do částky 350 000 Kč oznamovací povinnost nevzniká, a pro určení maximální možné výše pokuty je třeba od celkové hodnoty převážených prostředků odečíst částku 350 000 Kč.

Pokud v projednávaném případě činila s ohledem na celkovou hodnotu bankovek vyvážených žalobkyní (1 627 137 Kč) podle § 12a odst. 1 zákona č. 61/1996 Sb. a citovaného nálezu Ústavního soudu horní hranice pokuty 1 277 137 Kč, neporušil podle městského soudu žalovaný § 12a odst. 1 zákona č. 61/1996 Sb. Pokuta 650 000 Kč byla uložena cca v polovině možné sazby, nepřekročila meze zákonného rozpětí a nebyla nepřiměřená.

Městský soud také uvedl, že § 12a odst. 4 zákona č. 61/1996 Sb. demonstrativně vymezuje kritéria, k nimž je správní orgán povinen při určení výše pokuty přihlédnout. Ve světle nálezu Ústavního soudu správní orgán nesmí při určení výše pokuty opomenout zohlednit osobní a majetkové poměry osoby, které je pokuta ukládána. K jiným než shora uvedeným kritériím není podle městského soudu správní orgán povinen přihlédnout.

Dále městský soud konstatoval, že žalovaný nevybočil z mezí § 12a odst. 4 zákona č. 61/1996 Sb. a přihlédl ke všem jeho kritériím. U závažnosti porušení povinnosti žalovaný poukázal zejména na výši vyvážené částky, která více než třikrát překračovala povolenou výši vyvážených peněz (§ 5 odst. 1 zákona č. 61/1996 Sb.). V rámci způsobu porušení povinnosti žalovaný připomněl jednání žalobkyně, která dala nejdříve najevo, že nemá nic k proclení a tvrdila, že předložila veškerou finanční hotovost. Přesto celní úřad následně nalezl v její kabelce a v kapse kalhot další finanční hotovost. Žalobkyně tak před celním úřadem ukrývala část převážené finanční hotovosti. K době trvání porušení povinnosti žalovaný uvedl, že se porušení oznamovací povinnosti žalobkyně dopustila poprvé. K následkům porušení povinnosti žalovaný odkázal na smysl a účel zákona č. 61/1996 Sb. V souladu s Ústavním soudem pak žalovaný při určení výše pokuty podle městského soudu přihlédl i k majetkovým poměrům žalobkyně.

K tvrzení žalobkyně, že prokázala původ peněz listinnými důkazy, městský soud uvedl, že se správní orgány původem peněz ve správním řízení o porušení povinnosti podle § 5 odst. 1 zákona č. 61/1996 Sb. právem nezabývaly. Zákon č. 61/1996 Sb. nezbavuje žalobkyni odpovědnosti za porušení povinnosti stanovené v uvedeném ustanovení v případě následného prokázání původu převážených peněz. Prokázání původu peněz není ani kritériem, k němuž by byl správní orgán podle § 12a odst. 4 zákona č. 61/1996 Sb. povinen přihlédnout. Pokud žalobkyně žalobou poukazovala na nemajetnost a likvidační charakter uložené pokuty, považoval městský soud její tvrzení za nevěrohodná. Upozornil i na rozpornost jejích tvrzení vztahujících se právě k původu převážených finančních prostředků. Zatímco do protokolu ze dne 11. 6. 2003 žalobkyně uvedla, že se jedná o peníze jejího známého, který ji požádal, aby je předala jeho matce, v odvolání tvrdila, že si převážené peníze zčásti půjčila a zčásti se jedná o její celoživotní úspory, a konečně v žalobě uvedla, že si částku zabavenou správním orgánem půjčila.

Městský soud také podotkl, že tvrzení žalobkyně o její nemajetnosti zpochybňují zjištění žalovaného, podle nichž je žalobkyně společníkem a jednatelem společnosti Long Jing s. r. o. a bylo jí přiznáno postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropské unii, neboť v této souvislosti musela žalobkyně v souladu s § 83 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), prokázat zajištění prostředků k trvalému pobytu na území. Tráví-li žalobkyně, jak uvedla do protokolu ze dne 24. 7. 2007, část roku v České republice a část roku v Číně, pak jí majetkové poměry musí umožňovat minimálně úhradu nákladů na dopravu.

Dále městský soud konstatoval, že žalobkyně nepožádala o osvobození od soudních poplatků z důvodu nemajetnosti, soudní poplatek na výzvu soudu zaplatila a i podle plné moci udělené právní zástupkyni se zavázala uhradit odměnu za zastupování spolu s hotovými výlohami a náhradou za ztrátu času. Z uvedených důvodů městský soud neshledal námitky žalobkyně důvodnými.

Konečně městský soud doplnil, že nezjistil skutečnosti, jež by odůvodňovaly snížení uložené pokuty. Žalovaný své úvahy při uložení pokuty vyložil v napadeném rozhodnutí. Tyto úvahy byly v mezích stanovených zákonem č. 61/1996 Sb. a Ústavním soudem a městský soud se s nimi ztotožnil.

III.

Žalobkyně (stěžovatelka) brojila proti rozsudku městského soudu kasační stížností. Její důvody podřadila § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Namítla, že rozhodnutí žalovaného je zatíženo formálními vadami. Správní orgán je totiž povinen zabývat se při rozhodování o výši pokuty všemi okolnostmi případu, přičemž závažnou okolností je zejména zdroj převážených peněz. Ten stěžovatelka správnímu orgánu doložila.

Dále se stěžovatelka domnívala, že hodnotil-li soud důkazy jako nevěrohodné, zejména pokud se týká majetkových poměrů stěžovatelky, měl tuto úvahu odůvodnit. Skutečnost, že je společnicí ve společnosti, neznamená, že pro ni není výše uložené pokuty likvidační. Poznamenala, že *„(i) kdybychom vzali v potaz argumentaci Městského soudu, týkající se nákladů na cestu do ČLR, zaplacení správního poplatku, či doložení prostředků k pobytu na území ČR, tyto náklady nedosahují ani 1/5 předmětné částky*“. Doplnila, že *„(s)mlouvy o půjčkách...byly řádně datovány, a opatřeny úředně ověřeným překladem*“. Městský soud podle stěžovatelky označil doklady za nestandardní, aniž by se touto otázkou dále zabýval a *„(n)ení ani příliš jasná argumentace soudu, že žalobkyně musí peněžní částku celou vrátit věřitelům bez ohledu na to, zda byla použita k původnímu účelu (léčebným výlohám), nebo k úhradě uložené sankce. To je sice ve vztahu k věřitelům pravda, nicméně rodina jako taková musela chybějící prostředky k léčbě obstarat jiným způsobem. To znamená, že žalobkyně je zavázána uhradit nejen prostředky, které byly použity k úhradě sankce, ale i léčebné výlohy.*“ Sankce odpovídající třem ročním průměrným výdělkům v České republice je pro stěžovatelku likvidační. Správní orgán i soud měly hodnotit veškeré důkazy. Pokud tak neučinily, nelze to odůvodnit tím, že by důkazy stejně nemohly zvrátit výši uložené pokuty. Takový závěr je podle stěžovatelky nepřezkoumatelný.

Konečně stěžovatelka teleologickým výkladem zákona č. 61/1996 Sb. dovodila, že je-li možno prokázat původ peněz, nelze hovořit o jejich praní, tedy o legalizaci výnosů z trestné činnosti. I když dojde k porušení ostatních ustanovení zákona, je při ukládání sankce nutné, aby správní uvážení zůstalo v zákonných mezích. Stěžovatelka přitom obsáhle citovala z nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 416/04, který *„jasně konstatuje, že uložení pokuty ve výši 80% zabavené částky je likvidační a že správní uvážení tak vybočuje ze zákonných mezí*“. S odkazem na nález měla stěžovatelka za to, že správní orgán i městský soud postupovaly v rozporu se zákonem. Stěžovatelka doplnila, že *„(j)ako jediné kritérium pro stanovení výše pokuty nelze hodnotit výši vyvážené částky. Ani doba trvání ani způsob ani následky nebyly správním orgánem dostatečně zhodnoceny a v rozhodnutí odůvodněny. Rozhodnutí je tak nedostatečně odůvodněné a tudíž nepřezkoumatelné. Dále měla být přezkoumána zákonnost správního uvážení.*“

IV.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.

V.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelka nesouhlasila s městským soudem, který jí nepřisvědčil v námitkách, že je výše uložené pokuty nepřiměřená, likvidační a ve světle nálezu Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2004, sp. zn. I. ÚS 416/04, vybočuje z hranic stanovených v § 12a odst. 1 zákona č. 61/1996 Sb.

Nejvyšší správní soud především připomíná, že rozsudkem ze dne 19. 5. 2006, čj. 8 Afs 98/2005 - 75, www.nssoud.cz, zrušil rozsudek městského soudu ze dne 19. 4. 2005, čj. 10 Ca 210/2003 - 40, kterým městský soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 9. 2003, čj. 8600/03-21. Posledně uvedeným rozhodnutím žalovaný původně odvolání stěžovatelky proti shora označenému rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zamítl.

Tento soud v označeném rozsudku uzavřel, že pokuta ve výši 1 420 000 Kč, uložená za neohlášení vyvážených peněz v celkové hodnotě 1 627 137 Kč, zcela zřejmě vybočuje z hranice stanovené ustanovením § 12a odst. 1 zákona č. 61/1996 Sb., jak bylo interpretováno Ústavním soudem. Doplnil, že již při pouhém odečtení částky, která může být bez oznámení vyvezena, od výše prostředků vyvážených v posuzovaném případě, činila maximální možná výše pokuty 1 277 137 Kč. Poukázal i na skutečnost, že stěžovatelka napadenému rozhodnutí, v souladu s argumentací Ústavního soudu, důvodně vytýkala opomenutí vzít v potaz její osobní a majetkové poměry. Chybějící argumentace správního orgánu soudu neumožnila hodnotit proporcionalitu uložené sankce ve vztahu k porušení právní povinnosti ani k poměrům stěžovatelky. Ty jsou ve světle rozhodnutí Ústavního soudu jedním z kritérií, jimiž je správní orgán při svém rozhodování vázán.

Poté městský soud rozsudkem ze dne 23. 8. 2006, čj. 10 Ca 178/2006 - 85, v souladu s právním názorem Nejvyššího správního soudu zrušil původní rozhodnutí žalovaného o odvolání proti rozhodnutí o uložení pokuty ve výši 1 420 000 Kč.

Žalovaný v dalším řízení změnil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a snížil uloženou pokutu na částku 650 000 Kč. Proti jeho rozhodnutí stěžovatelka brojila žalobou v nyní posuzované věci.

Kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem spojeným s povinným právním zastoupením, které má být garancí ochrany práv v souvislosti s vysokými nároky na jeho kvalitu. Jistě není obecně vyloučeno, aby stěžovatelka, bude-li pro takový postup dán legitimní důvod, opakovala argumentaci obsaženou v kasační stížnosti brojící proti předchozímu rozsudku vydanému městským soudem v její věci. Není však možné, aby byla tato argumentace paušálně převzata bez ohledu na závěry městského soudu obsažené v nyní napadeném rozsudku. V tomto ohledu Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že stěžovatelka podstatnou částí stížní argumentace brojí proti závěrům, které městský soud

do odůvodnění napadeného rozsudku vůbec nezahrnul (zejména část I. kasační stížnosti, odstavec druhý).

V kontextu dispoziční zásady by tento soud nepřípustně vybočil ze svých pravomocí, kdyby (s výjimkou zákonem stanovených případů) zkoumal napadené rozhodnutí městského soudu nad rámec konkrétních kasačních námitek. Jejich formulace přitom musí vyhovět relativně přísným požadavkům popsaným ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu.

Z uvedených důvodů se Nejvyšší správní soud mohl zabývat pouze námitkou, jíž stěžovatelka trvala na tom, že v posuzovaném případě bylo třeba při rozhodování o výši uložené pokuty přihlédnout zejména k tomu, že prokázala původ vyvážených finančních prostředků, a námitkou, že městský soud nedostatečně odůvodnil své závěry vztahující se k majetkovým poměrům stěžovatelky, resp. pokuta ve výši 650 000 Kč je vzhledem k průměrnému výdělku v České republice likvidační.

Žalovaný podle stěžovatelky při rozhodování o výši uložené pokuty nepřihlédl k prokázání původu vyvážených finančních prostředků. Nejvyšší správní soud však neshledal v závěru žalovaného pochybení. Tento soud již ve svém předchozím rozsudku ve věci stěžovatelky uzavřel, že „*(o)tázka důvěryhodnosti předkládaných listin není pro rozhodnutí určující. Klíčovým je závěr, podle kterého tyto důkazy nemohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného, protože vlastnictví převážených prostředků nebylo v posuzované věci právně relevantní, porušení povinnosti stanovené ustanovením § 5 odst. 1 zákona není vázáno na vlastnictví převážených prostředků. Nejvyšší správní soud se v tomto bodu se závěry městského soudu ztotožňuje a dodává, že smlouvy o půjčce mohou prokázat, jak se finanční prostředky dostaly do dispozice stěžovatelky, neprokazují ovšem jejich původ*“. Na dříve vysloveném závěru přitom nebylo třeba nic změnit. Stěžovatelka se mýlila v názoru, že předloženými listinami prokázala původ vyvážených prostředků. Pokud ani v dalším řízení původ finančních prostředků jiným způsobem neprokazovala, nemohla její námitka obstát.

Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovatelce ani v námitce, podle níž městský soud dostatečně neodůvodnil závěry vztahující se k jejím majetkovým poměrům. Městský soud se však na straně 6 napadeného rozsudku podrobně zabýval tvrzeními stěžovatelky o její nemajetnosti. Posouzení odpovídající žalobní námitky pak bylo založeno na závěru o vnitřní rozpornosti tvrzení stěžovatelky, jak vyplývá z označené části odůvodnění napadeného rozsudku. Závěry městského soudu ve vztahu ke skutečnostem týkajícím se podnikání stěžovatelky, jejímu postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropské unii či nákladům spojeným s cestováním do Číny, příp. nákladům spojeným s vedením tohoto soudního sporu, doplňují závěr o vnitřní rozpornosti tvrzení stěžovatelky. Ani v tomto ohledu na ně ovšem nelze nahlížet jako na neodůvodněné, resp. jako na nedostatky, jež by podle konstantní judikatury tohoto soudu mohly zatížit napadený rozsudek nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů (srov. rozhodnutí soudu ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, či ze dne 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS). Ani tato stížní námitka proto nebyla důvodná.

Podpořila-li stěžovatelka v kasační stížnosti závěr o likvidačním charakteru uložené pokuty pouze odkazem na průměrný výdělek v České republice, není její argumentace konzistentní, neboť se v předchozím průběhu soudního a správního řízení naopak opakovaně domáhala posouzení uložené výše pokuty z hlediska svých osobních a majetkových poměrů. Na rozdíl od hlediska osobních a majetkových poměrů stěžovatelky přitom hledisko průměrného výdělku v České republice nemůže být určujícím kritériem pro posouzení (ne)přiměřenosti uložené sankce. Ani zde proto tento soud stěžovatelce nepřisvědčil.

Námitkou, že *„(j)ako jediné kritérium pro stanovení výše pokuty nelze hodnotit výši vyvážené částky“*, s tím, že *„(a)ni doba trvání ani způsob ani následky nebyly správním orgánem dostatečně zhodnoceny a v rozhodnutí odůvodněny“*, pročež *„(r)ozhodnutí je tak...nepřezkoumatelné“*, se Nejvyšší správní soud nemohl pro její nepřípustnost zabývat, neboť nemá svůj předobraz v rámci žalobních bodů a městský soud se touto argumentací nemohl zabývat (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud neshledal napadený rozsudek městského soudu nepřezkoumatelným ani nezákonným, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 *a contrario* za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému, kterému by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.), soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. ledna 2011

JUDr. Jan Passer
předseda senátu